

HIJ GAF ONS PROFETEN

Schematische Bijbelcursus, naar een training van
Dr. Richard L. Pratt, Jr. – Third Millennium Ministries

<http://thirdmill.org/>

Samenvatting en bewerking © 2015

Stg. Bijbels en Theologisch Onderwijs Yarah

p.a. Postbus 113 – 9800 AC Zuidhorn

<http://www.yarah.nl> | <http://www.BijbelCollege.nl>

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Woord vooraf.....	4
Essentiële Hermeneutische Principes.....	5
Taak van de Profeet.....	9
Het Volk van het Verbond.....	11
De Dynamiek van het Verbond.....	16
Historische analyse van profetie.....	19
Literaire analyse van de Profeten.....	22
Het doel van voorspellingen.....	25
Eschatologie.....	29

Woord vooraf

Deze schematische bijbelcursus is een samenvatting en, op sommige punten, nadere uitwerking van de online video lessen van Dr. Richard L. Pratt, Jr. (Third Millennium Ministries).

Dr. Pratt, Jr. is de oprichter en voorzitter van Third Millennium Ministries, adjunct professor aan het “Reformed Theological Seminary” en gastdocent aan het “Covenant Theological Seminary”. Als predikant reist hij over de hele wereld om het Evangelie te brengen en te onderwijzen.

Third Millennium Ministries

Third Millennium Ministries heeft als *top prioriteit*, het Evangelie “naar elke plaats op de aarde” te brengen en gelovigen te onderwijzen in de Schriften. Zij bieden hiervoor studiemateriaal aan via internet, dvd, radio, televisie, enz.

Zij doen dit *-net als de Stg. B.T.O. Yarah-* volledig gratis. Hun doelstelling is om Christelijke leiders, evangelisten en kerkelijke werkers een volledig onderwijsprogramma te bieden (de cursus welke wij hier gebruiken heeft ook nog schriftelijke materialen en naslag welke wij hier niet in verwerkt hebben) zodat deze het geleerde weer verder kunnen delen.

Stg. Bijbels en Theologisch Onderwijs Yarah

De doelstelling van Third Millennium Ministries komt daarmee overeen met de doelstelling van de Stg. B.T.O. Yarah

“Onderwijs over- en uit de Bijbel middels elektronische, gedrukte en mondelinge overdracht”. Deze doelstelling trachten wij te verwezenlijken door het beschikbaar stellen van informatie en onderwijs over- en uit de Bijbel.

Het is daarom ook dat wij graag deze cursus doorgeven aan u en, net als de oorspronkelijke cursus, dit volledig gratis aanbieden.

De cursus is geen kant-en-klare uitwerking, maar notities, schetsen en verwijzingen naar bijbelteksten. U moet dus 'zelf aan de slag' met deze lessen!

Inhoudelijke opmerking

Dr. Pratt is een 'reformatorisch' theoloog en heeft op bepaalde gebied opvattingen welke wij niet volledig delen. Deze hebben wij wel opgenomen, maar er bij vermeld dat dit zijn visie is.

Video lessen

Bij elk hoofdstuk is een link naar de video-lessen van dr. Pratt opgenomen zodat u deze online kunt beluisteren/bekijken.

Essentiële Hermeneutische Principes

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/1>

- essentiële hermeneutische principes noodzakelijk
- Bijbelse profetie "verantwoordelijk beschouwen" (bijv. niet je eigen fantasie op loslaten)

1 verwarring rondom OT profetie

- onbekendheid met grote delen van de bijbel m.n. profetische boeken
- bronnen van de verwarring?
 - de boeken zelf
 - moeilijk te begrijpen
 - onbegrijpelijke woorden gedachten
 - onbekend met historische achtergrond
 - De kerk is belangrijke oorzaak verwarring:
 - diverse theologische gezichtspunten;
 - tegenstrijdige opvatting
- gevolgen er van?
 - Onderlinge vijandigheid
 - bijv. de uitleg dat de Here terugkomt in 1988 wie dat niet geloofde werd 'vijandig' behandeld
 - Gaat vaak gepaard met 'geldklopperij': koop mijn boeken/video/dvd, kom naar onze conferentie, steun ons (geld)
 - Apathisch gedrag
 - Veel gelovigen worden apatisch.
 - beginnen enthousiast;
 - daarna volgt een 'crisis', het gebeurt niet, is onwaar gebleken;
 - de gelovige wordt 'apatisch'..

Men "wordt er moe van" om de profeten te begrijpen door bovenstaande!

2 ervaringen van de profeten

De ervaringen van de profeten zijn belangrijk om waar te nemen. Misvattingen over de profeten:

- mentale staat van de profeet:
de Bijbel maakt duidelijk dat ze soms totaal verbaasd waren over wat God hen openbaarde en wat ze moesten spreken, maar ze waren volledig bij zinnen!
- inspiratie van de profeet
Er is geen sprake van "mechanise interpretatie" of ontvangst van de boodschap door de profeten. Ze waren mannen die "organische inspiratie" ontvingen dat wil zeggen dat zij door de HG werden geïnspireerd tot het spreken van Woorden van God.
 - geen fouten in hun woorden/profetie;
 - God maakte wel degelijk gebruik van hun persoonlijkheid, kennis en kunde.

Vergelijk bijv. met de schrijvers van het NT → de Evangelieschrijvers schreven bewust met een "publiek" of doelgroep voor ogen!

- begrip van de profeet (over het geprofeteerde)
De profeten begrepen over het algemeen zeer goed wat zij uitspraken!
- Dan. 12:8 → "Wat zal de uitkomst van deze zaken zijn"?
- 1 Petr. 1:11 → ze begrepen het wel, probeerden het te begrijpen.

Ze waren onbekend met de details maar niet totaal onkundig of onwetend!

De profeet was dus '*organisch geïnspireerd*', begreep wel degelijk veel van wat er geprofeteerd werd en waren dus absoluut niet 'buiten zinnen' (uitzonderingen daargelaten)

3 oorspronkelijke betekenis

De oorspronkelijke betekenis van de profetie is een zeer belangrijk hermeneutisch principe. In de Evangelicale opvatting staat voorop, sinds de Reformatie, dat wij altijd moeten zoeken naar de oorspronkelijke betekenis voordat we ook maar enige betekenis toedichten aan een tekst en we ons moeten onderwerpen daar aan.

Bij OT-profetie wordt dit echter vaak vergeten!

- De populaire exegese

- *Atomistisch* (fragmentarisch, biblicistisch)

- Losse verzen, delen enz. zonder context beschouwen. Alsof het losse atomen zijn in plaats van deel van het geheel. Op basis van hap-snap werk delen lezen of bij elkaar zoeken en betekenis toedichten

- *ahistorisch*

- de historische context wordt niet in ogenschouw genomen of begrepen

- er wordt niet gekeken naar de oorspronkelijke schrijver's situatie, opvatting, persoonlijkheid etc.

- er wordt niet gekeken naar de oorspronkelijke doelgroep (Israël, Juda, de Volken enz)

We plakken onze eigen betekenis aan profetische gedeelten die daar los van staan.

- de juiste exegese!

de basis regels voor interpretatie toepassen zoals grammaticaal/historisch correcte regels:

- a. de grammatica, de letterlijke context

- bijvoorbeeld Jes. 7:14, nooit zomaar uit het verband halen. Hoe past het in het hoofdstuk? In het boek? In plaats daarvan kijkt men vaak alleen naar de 'sleutelwoorden': maagd, kind. En op basis daarvan wordt een conclusie getrokken. Dat is "fragmentarisch" en onjuist. Je hebt totaal geen begrip van het gedeelte en waarom het er staat.

b. de historische context

- schrijver, doelgroep. Wie schreef het, aan wie, waarom?
- wie de historische context kent, heeft een veilig anker om daarna de eventuele diepere of additionele betekenis te ontdekken of onderzoeken.

4 NT perspectief

Bij het begrijpen van de NT'ische visie op de profetie moeten we begrijpen hoe zij de volgende zaken zagen:

- de autoriteit van de profeten;
 - volledig verzekerd/overtuigd dat de profeten autoriteit hadden om namens God te spreken door Hem daartoe gezonden waren;
 - daarom ook dat de Here er op wees dat de profeten Hem bevestigen;
 - ook de Here Jezus zich onderwerpt (Mt. 5:17) aan de Wet en de profeten;
 - NT schrijvers legden geen betekenis in de OT'ische tekst maar zochten de ware betekenis er in.
 - Hand. 2:29-31: Petrus interpreteert vanuit David's visie en ervaring, niet zijn eigen opvatting;
 - Joh. 12:39-41: Hij past toe op de Here Jezus, omdat (41) Jesaja de glorie van Jezus zag.

Er is dus geen sprake van zelf een applicatie (toepassing) geven, maar het volgen van de OT'ische visie en bedoeling van de profeet!

Als Christenen moeten we dit voorbeeld van NT'ische schrijvers volgen en ons onderwerpen aan het geschreefde zoals Johannes en Petrus ook deden. We moeten de teksten dus niet alleen als gezaghebbend zien, maar ook de oorspronkelijke betekenis zoeken en proberen te begrijpen.

- Toepassing: Hoe gaat NT om met de profetie?

- verwachting voor de toekomst vanuit de profeten?
- hoe zag men in het NT de profetische vervulling daar van?

De OT'ische profeten namen waar:

- zonde
- verbanning
- herstel

Zij zagen uit naar het herstel en daarbij horende

- (laatste, ultieme) oordeel alsmede
- de Eeuwige zegen.

NT'ische verwachting van de Joden:

- de dag van herstel zou snel zijn;
- veel Joden zag uit naar de Messias;
 - Jezus de vervulling, de Messias;
 - Jezus als centrum (van geloof)

De Here Jezus wijst er op dat de 'lijdende messias' de vervulling is (Lukas 24:26,27).
De verwachting van de Joden was herstel van het Volk en Land.

De NT'ische schrijvers onderschrijven/bevestigen de profeten, maar relateren deze aan Christus.

Met Zijn komst vervulde de Here Jezus alle OT'ische profetieën over Hem.

- *inauguratie* (de "installatie als koning", zijn bediening)
- *voortzetting* er van, door de kerkgeschiedenis heen
- *voltrekking* van zijn koningschap

Deze drie stadia waren het hermeneutische model van de NT'ische schrijvers.
Wij moeten de OT'ische verwachtingen ook zo leren toepassen op de komst van Christus, zijn 1e komst, zijn koninkrijk en 2e komst.

Let wel!

Veel is nog in het verborgene. Als we spreken over het Koninkrijk van Christus weten we dat we daar zelf deel van uitmaken, maar ook dat dit een 'geestelijk koninkrijk' is, en nu nog niet op aarde gevestigd. Het is onmogelijk dit te beweren, vast te blijven houden hier aan, als je naar de wereld om ons heen kijkt en de voortdurende afval van het geloof.

Taak van de Profeet

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/2>

Het werk van een profeet:

1. de titel van hun 'werk'

ze worden onder diverse titels of termen genoemd genoemd:

- primair	[Gr.] prophetes	→ spreken, schrijven (toekomst). **) → iets aankondigen, proclameren (heden)
	[HB] nabi	→ een geroepen persoon (geroepen door God)
- secundair	[HB] ebed	→ dienstknecht, brede term; officieel, gerelateerd aan het hof van de koning (God!) Dan. 9:6 - niet geluisterd naar de Koning
	[HB] ro'eh	→ ziener
	[Hb] hozeh	→ ziener, observerend iemand (1 Sam. 9:9, II Sam. 24:11). Het zien, kijken in, de Hemelse gewesten, interactie met God zelf! (2 Kron. 18:18)
	[Hb] shomér	→ wachter, uitkijk, bewaker van een stad of gebied. (Ez. 3:17)
	[Hb] Mal'ak	→ iemand die berichten doorgeeft (boodschapper). (Hag. 1:13)
	[Hb] Ish'elohim	→ Man van God. God's eigendom én door Hem gezonden. (II Kon. 1:12)

***) De Griekse benaming is de Griekse vertaling van de Septuagint, de Hebreeuwse tekst die dus veel breder is.*

2. de verandering (transitie) van hun werk

Het werk van de profeet veranderde. Er zijn vier historische perioden te onderkennen die hier invloed op hebben gehad. De bediening van de profeet veranderde, net als de tijd waarin ze leefden. Dit moeten we onderscheiden en begrijpen om hun werk, woorden en gedragingen te kunnen duiden.

1. pre-Monarchie

- weinig profeten (nabi);
- verschillende informele diensten, tijdelijke situaties en tijden;
- brede groep mensen die nabi genoemd werden.

2. Monarchie

- veel profeten, meer dan in welke periode dan ook (Samuel, Koningen, Kronieken)
- formele dienst aan/bij het hof
- corruptie koningen aan de kaak stellen. Mozes legde toekomstige koningen ook restricties op (Dt. 17:14-20) !
- profeten waren controlerend, Nathan → David. Obed → Achaz. Elia → Ahab (?)

3. Verbanning

- (722vC) → Israel in handen van de Assyriërs
- (586vC) → Juda in de handen van Babel

De profeten werden gekenmerkt door:

- minder profeten (Daniel, Ezechiël best bekend);
- meer gevarieerd en informeel, net als voor de Monarchie;
- onderwijs aan het volk;

4. post-Verbanning

- nog steeds relatief weinig profeten;
- meer formele rol/dienst;
- ondersteuning leiders (terugkeer, herbouw tempel);
- als 'wachters', volk waarschuwen en leiden in geestelijke zin en dienst aan God.

3. de verwachting van/over hun werk

Wat verwachtte God van de profeten?

Er zijn twee verschillende 'modellen':

1. het '*populaire*' (moderne) model;
 - Profeet als 'sjamaan' of medium beschouwt;
 - Toekomstvoorspellingen geven.

beide zijn gedeeltelijk waar, maar niet de kerntaak!

2. het *Verbondsmodel* -- zoals de Bijbel dat geeft!
God verwachtte iets anders, namelijk dat de profeet als Gezant namens Hem optrad om het volk te herinneren aan het Verbond. Grondslag voor deze gedachte is onder andere archeologische vondsten bijv. politieke overeenkomsten en contracten.

God sloot een 'verbond' met zijn volk op dezelfde wijze! Het was een 'contract'. Dit was immers wat ze begrepen en kenden. Daarbij was een groot rijk vaak de leidinggevende partij over vazallen-staten. De vazal-staten moesten gehoorzamen aan de opgelegde contracten. Zij werden door gezanten regelmatig herinnerd aan hun verplichtingen. Als vazal-staten of steden deze niet nakwamen volgde uiteindelijk vergelding.

De profeten moesten dus als gezanten het volk herinneren aan de wet, aan de verplichtingen. Hielden zij zich daar niet aan, dan moesten de profeten het oordeel (vergelding) van God aanzeggen.

Jes. 6 toont dit heel duidelijk.

Jes. 6:5 → hij hoorde bij dat ontrouwe volk en riep 'ik verga [...] te midden van een volk met onreine lippen'

Jesaja stelt zich beschikbaar als gezant van God, de Koning die zijn 'onderhorige' volk tot de orde roept door zijn profeet.

Het Volk van het Verbond

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/3>

Profeten hadden in hun bediening te maken met ... mensen. Dat was hun voornaamste 'doelgroep' en werkgebied en in het bijzonder mensen die in het verbond (met God) stonden.

Vijf belangrijke gebeurtenissen/personen die de geschiedenis van de Bijbel bepaalden

1. Adam
2. Noach
3. Abraham
4. Mozes
5. David

De eerste twee waren algemeen, voor alle mensen
Daarnaast wordt nog genoemd:

6. Het Nieuwe Verbond

Drie groepen van mensen worden onderscheiden:

- de mensheid in zijn algemeenheid mbt het verbond (Adam and Noah, "universele verbonden" voor alle mensen geldig)
- naties (volken) werden verschillend behandeld;
- Israël wordt apart behandeld/beschouwd

1 De Mensheid, de Volken

1. de centrale zaken: werken, meer een 'arrangement' tussen God en Adam.
 1. Menselijke verantwoordelijkheid → creatie van God, mens moest rentmeester zijn, God eren. Algemeen geldend voor alle mensen
 2. menselijke corruptie
→ niet alleen Adam, maar ook alle mensen zijn zondig geworden, en onder het oordeel gekomen
 3. verlossing van de mens
→ Gen. 3:15: belofte van verlossing
2. Verdere uitbreiding van 1, toegevoegd hier aan:
God beloofde een nieuwe orde waarin hij vastgestelde tijden, jaren enz. 'altijd zou laten bestaan'. Waarom beloofde God deze 'aardse stabiliteit'?
 1. God toonde daarmee geduld (Gen. 8:21) met de totale corruptie van de mens zou hij op een andere manier omgaan in de toekomst;
 2. God geeft een ordelijke wereld zodat de mens zijn doel kan vervullen: te dienen naar God's beeld (Gen. 9:1). Bevestiging c.q. herhaling God's belofte aan Adam.

De profeten trokken hier impliciet conclusies uit en pasten deze toe op de heidenvolken. Jeremia werd in het bijzonder geroepen als 'profeet voor de volken' vgl. Jer. 1:5

De profeten adresseerden dan ook regelmatig 'de volken' aangezien zij nog steeds onder het universele verbond met Adam/Noach vielen!

Zij wezen op

- de zonden van de volken (Obadja → Edom; Jona → Nineve; Nahum → Assyrië)
- verlossing van de volken. Er zou voor elke volk en taal verlossing komen!
Dus niet alleen Israël!! Jes. 25:6-8; Jer. 3:17.

Dit is vervuld in Christus!

2 Israël

– Abraham

Voor het eerst werd Israël aangewezen als volk waardoor de Verlossing zou komen

1. Centrale begrippen

Beloften aan Abraham (Gen. 15, 17)

- afstammelingen van Abraham: groot volk
- land van Kanaan als hun gebied

Deze beloften werden het centrum van de Bijbelse boodschap (voor Israël)

2. Hoe de profeten hier op acteerden

De profeten wijzen vaak hier naar: Jes. 41:8; Hos. 1:10. De profeten 'leunden zwaar' op deze belofte. Abraham wordt maar 7x bij naam genoemd, maar het verbond wordt, direct en indirect, vaak als uitgangspunt genoemd en genomen.

– Mozes

De wet van God is het centrum van de boeken van Mozes. Ex. 19-24; Leviticus, Deuteronomium. De wet was de grondslag, de standaard, van de 'kritiek' van de profeten op het volk. Zij herinnerden Israël aan de Wet en het houden er van (het verbond → zie **Het werk van een Profeet** en de zegen en vloek die rust op het wel- of niet houden van de Wet.

Jes. 5:24 → beroept zich op de Wet (Verbond).

– David

Het laatste verbond in het OT.

- Centrale gedachte: God's Volk tot een groot volk maken (IISam. 7; Ps. 89; Ps. 132) met het Huis van David als Koningshuis;
- David's Huis zou heersen over de wereld
- Christus zou komen uit het huis van David

De OT'ische profeten wezen hier regelmatig op:

- het koninkrijk van David (Am. 9:11) herstellen → hut van David
- David wordt in dit verband 35x genoemd;
- toekomstig verbond in Christus.

– Het Nieuwe Verbond

Het nieuwe verbond wordt wel beschreven en aangekondigd maar treed niet in werking in het OT. Deze treed in werking door de vervulling van het oude verbond onder de Wet, het is het verbond (met Israël) in Christus.

Het Nieuwe Verbond houdt in:

- vervulling
- erfenis van de aarde
- wet geschreven in de harten van de volken
- David's Zoon op de Troon

De profeten zagen uit naar dit verbond (Jer. 31:31; Ez 34:25). Het is een verbond met ISRAEL (toekomst) waar de profeten op hoopten en op wezen. De profeten zagen een speciale rol voor Israël in het verleden, (toenmalige) heden en de toekomst!

3 Redding binnen het verbond

Moderne Christenen begrijpen vaak de verbonden niet en we verdelen de mensen vaak in twee groepen:

- gered
- niet gered

Maar de OT'ische profeten zagen dit anders, zij onderkenden drie groepen:

- **buiten** het verbond met God
 - Alle mensen buiten het verbond met Israël - alle andere volken (heidenen)
 - Gebonden aan de universele verbonden met God (Adam, Noach). Echter, er was door hun zonde en het feit dat ze niet in het verbond waren geen hoop op redding voor hen. Paulus spreekt over ze: Ef. 2:11-12
 - Proselieten waren de uitzondering en vielen binnen het verbond
 - **binnen** het (zichtbare) verbond met God
 - Het Volk Israël
 - Gelovigen en niet gelovigen (!) volgens Christenen. Theologen beschreven zo vaak ook de gelovigen in de kerk. Zij beschrijven de kerk als 'de zichtbare kerk' - iedereen die binnen de kerk hoort. Dit is “inclusivisme”. Zij zijn echter niet behouden maar binnen de kerk (lid). Ondanks het feit dat er ongelovigen binnen de kerk zijn wordt deze toch genoemd:
 - de Kerk
 - het Huis van God
 - Koninkrijk
 - God's Familie
- Tegenwoordig behouden we deze term voor aan wedergeboren gelovigen!

De Profeten zagen het zichtbare verbondsvolk ook zoals de theologen de kerk zagen; oftewel: *inclusivisme*.

Hos. 1:3-9.

De vloeken over Israël omdat het VOLK ongehoorzaam was in de namen van de kinderen.

- Jezreel - verwoesting als onder Jehu
- Lo-Ruhama - niet geliefd door God
- Lo-Ammi - niet mijn volk

Echter, Hosea geeft ook uitzicht op herstel. De kinderen worden dan als anti-type gebruikt.

Hosea zegt hier niet dat ze gered waren, verloren gaan, vergeven worden en weer gered worden maar dat God het verbond

- God zal de beloften intrekken;
- God zal het verbond weer hernieuwd instellen of herstellen met ze;
- God zal zijn zegen weer geven aan het volk

Dit is 'verbondstaal', een verbond met een VOLK.

Wij gebruiken deze termen anders dan dat de Profeten deden; Jes. 14:1 → Verkiezing van ISRAEL. Niet op basis van hun *wedergeboorte* e.d., maar op basis van uitverkiezing op grond van het verbond.

Ook in het NT wordt soms zo gesproken (Joh. 6:70) waar de Here een ongelovige een 'uitverkorene' noemt, een gekozene.

- binnen het **onzichtbare** verbond met God
In de zichtbare kerk is er een 'onzichtbare kerk' -- volgens de Westminster Confessie bijv. waarin is opgenomen dat er binnen de kerk een uitverkoren groep is, het Lichaam van Christus. Alle mensen die een **reddend geloof aanhangen** behoren tot de 'onzichtbare kerk', bestaande uit gelovigen alleen. De 'onzichtbare kerk' is zeker van zijn redding.

Paulus wijst hier op, ook in het kader van Israël: Rom. 9:6-7. Niet iedereen is een (geestelijk) kind van Abraham. Daarvoor is reddend geloof nodig. Er is dus een 'Israël binnen Israël'.

Ook de profeten dachten zo. Het gelovige 'overblijfsel' → als het land onder oordeel was, werden zij toch gered op basis van hun geloof en vasthouden aan de Wet.

- Jer. 4:4 → Zichtbare volk. Besnijd jezelf van hart.
Juda was onder het oordeel als volk.
- Ez. 18:31 → laat je hart vernieuwen. Zij hoorden bij het verbond, maar redding stond niet vast, en daarom moesten ze zich bekeren!

Feitelijk was het een en ander gesymboliseerd in de Tabernakel (of latere Tempel).

De *voorhof* was voor de heidenen (de ongelovigen), het *heilige* voor het Volk (het “zichtbare Israël”, je moest een Jood zijn om daar te mogen komen anders werd je ter dood gebracht), het *Heilige der Heiligen* was het 'onzichtbare' deel dat gered werd op basis van geloof.

De Priesters deden hier dienst als vertegenwoordigers van dit 'onzichtbare' Israël immers wie zich met God liet verzoenen via de priesters bezat een 'heiligmakend' geloof/was gereinigd.

Iedereen in het Heilige hoorde bij het volk, *genoot de voorrechten* van het horen bij het volk, maar kon niet zomaar zeker zijn van zijn of haar redding. Daarvoor was geloof, en handelen er naar door de Wet te volgen, noodzakelijk. Pas dan was er gemeenschap met God en dus redding, mogelijk.

De Dynamiek van het Verbond

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/4>

De profeten waren de belangenbehartigers en gezanten voor en van het verbond.

1. Idealen van het Verbond

het verbond *was als een huwelijksluiting*, en bevat idealen en beloftes

– Structuur van een verbond

- verdragen (structuur) zoals ook de volken rondom hadden (zie eerder)
- verdrag bevatte zekere idealen en gebaseerd op de goedheid van de gevende partij
- elke 'verdragspartij' moest loyaal zijn en was daarvoor verantwoordelijk

Gen 1:2 - het verbond met Adam. De voordelen waren duidelijk: de Hof. Idealen: God wilde een verbond met hen aangaan en zij hadden de verantwoordelijkheid zich te houden aan de regels (Gen. 2:16-17, Goed en Kwaad). Niet alleen de 'voordeeltjes' maar ook verplichtingen. Gen. 6:7-8 (Noach) eveneens. Gebaseerd op genade, maar er was wel degelijk een verbond (Gen. 9:7) met opdrachten voor de mensheid.

Het verbond met Abraham (Gen 12:2-3) was van een andere aard; genade, zegen en vloek staan centraal. Gen. 17:1-2 → God bevestigt het verbond, maar Abraham moet gehoorzaam zijn.

Mozes's verbond was eveneens gecentreerd rondom God's genade: 1e gebod "Ik heb u uitgeleid". Basis is dus GENADE. Maar ze moeten wel gehoorzamen (Ex. 19:5).

Ook het Davidische verbond (II Sam 7:8) begint met God's genade en handelen met David's dynastie. Ook hier vraagt God loyaliteit Ps. 89:30-32

Paulus' laat zien dat het Nieuwe Verbond in Christus ook gebaseerd is op een éérste handelen, genade, van God Ef. 2:8-10. En de gelovige moet eveneens in dit verbond zijn verantwoordelijkheid nemen en het goede doen.

– profetische dienst

- De profeten wezen de mensen op God's genade en herinnerden ze aan hun verplichtingen.
- De reactie van de mensen toonde hun ware hartsgesteldheid → behoorden zij bij het zichtbare Israël of het ónzichtbare "van hart besneden" Israël?
- Zelfs de laatsten werden uitgedaagd dit te bewijzen. Openb. 2:7 is een NT'ische uiting er van.

2. Oordelen onder het verbond

– Typen van oordeel als gevolg van ongehoorzaamheid

De profeten zegden het oordeel, qua type oordeel, aan op basis van wat Mozes had geschreven. Deut. 4:25-28; 28:15-68; 29:16-29; 32:15-43; Lev. 26:14-39

- oordelen door de natuur

De 'natuurlijke orde' zou worden verstoord bij ongehoorzaamheid.

Droogte, Pest, hongersnood, ziekten, wilde dieren, verlies van vruchtbaarheid.

(Hag. 1:9-11)

- oordelen door oorlogen/overheersing (verbanning uit het land) e.d.
Oorlog brengt vaak ook verstoringen in de natuur.
Genoemd worden: Verslagen worden door vijanden, belegering van hun steden,
bezetting van het land, Dood en verwoesting, ballingschap
(bijv. Micha 1:16 → verbanning)

- Hoe werden de oordelen voltrokken?

Hoe zou God de oordelen voltrekken volgens de profeten? Lev. 26:14-39.

- *God heeft geduld*

Hij weet dat het volk rebelleert maar heeft geduld en genade.

Lev. 26:14-39 → 5x "Als jullie niet gehoorzamen..."

Joel 2:13 → "keer terug tot God"

De profeten geloofden in het oordeel maar wisten ook dat God genade zou geven
als zij zich bekeerden en wijzen daar op

- *men blijft echter schuld op schuld stapelen*

De schuld wordt hoger, dus ook de 'maatregel'. Deze is incrementeel.

Jes. 38:1 → "Maak je huis op orde" en het betrof één persoon (Hizkia).

Jes. 39:6 → Door Hizkia's ongehoorzaamheid werd het hele volk gestraft

- *er volgt een climax*

Het ergste wat ze kan overkomen: verwoesting van het land, verbanning.

- Lev. 26:33 → dat was het ergste wat hen kon overkomen!

- Am. 5:26,25 → verbanning was onontkoombaar, het volk wilde dat nite geloven.

- Volk wilde niet geloven dat Jeruzalem vernietigd kon worden, laat staan de
Tempel (Jer. 7:13-15)

God was en is een genadig God, maar uiteindelijk kan hij tot oordeel worden genoodzaakt,
geprovoceerd tot woede door Zijn Volk. Desondanks is het een geduldig oordeel en een
oordeel dat het volk zoveel mogelijk spaart. Hij 'veegt ze niet van de kaart'.

3. Zegeningen door het verbond

Het verbond kent ook vele zegeningen, wanneer Israël zich houdt aan God's Woord rust er zelfs een
rijke zegen op ze.

- Typen van Zegeningen

- Zegeningen door de natuur

Mozes openbaarde dat de natuur hen rijk zou zegen (Deut. 4; 28; 30 en Lev. 26)

- zegeningen van het land (oogst);

- zegeningen in de veestapel (vruchtbaar);

- gezondheid en voorspoed;

- groei van het volk (aantal)

Dit is de zegen die al aanwezig was in het Paradijs en nu weer aan Israël wordt aangeboden (Joel 2:22-23, Zach. 8:12)

- zegeningen in oorlogen

Als het volk God volgt zal God hen zegenen in de strijd tegen hun vijanden (Deut. 4: 28; 30 en Lev. 26)

- ze zullen hun vijanden verslaan
- er zal een einde komen aan oorlogen
- ze zullen worden verlost van vernietiging
- de gevangenen zullen terugkeren

Amos 9:11,12 - De Tent van David zal worden hersteld, zodat zij het land zullen bezitten (= 1000 jarige rijk); Micha 4:3 → Vrede (= 1000 jarige rijk)

– Proces van de zegen

- Genade

Veel Christenen denken ten onrechte dat men de redding kon 'verdienen' door werken. Hos. 14:1! Het was genade en vergeving, niet de werken!

- Nivo's van zegen

Er zijn "grotere" en "kleinere" zegeningen.

Jes. 38:5 → Hizkia kreeg een 'kleine' zegen: 15 jaar extra te leven.

Jes. 37:34,35 → God zou het volk bevrijden van Assyrië en zou de Assyriërs verslaan. Er is dus sprake van verschillende nivo's van zegen; persoonlijk nivo, op het nivo van het complete volk, enz.

- Climax

Hoe groot of zwaar het oordeel zou zijn, God zou een restant van het volk overlaten. Jer. 5:18 → een verzekering dat er een restant overblijft

Door het 'overblijfsel' zou het volk herleven en blijven bestaan (Deut. 30:4-5) en God zou het volk nooit los laten.

Dit thema komen we bij de profeten vaak tegen, bijv. Jer. 23:3; vgl. Joel 3:9 → 3:17. Een grote triomf die Israël voor altijd zou 'veiligstellen'.

Historische analyse van profetie

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/5>

De data en tijden waarin de profeten werkten en optraden zijn zeer belangrijk om, in verband met de context, ze goed te begrijpen.

Perioden die onderscheiden moeten worden:

1. De vroege monarchie

- Abraham tot Saul, geen Koning
- Belangrijkste gebeurtenissen vanaf Saul
 - begin rond 1000 v. Chr.
 - verenigd koninkrijk (David). De bijbel ziet dit als een 'ideale' periode
 - verdeeld koninkrijk (930 v. Chr)
 - afgoderij in 10 stammen
 - juda bleef min-of-meer trouw aan God
 - profetische activiteit was er in deze vroege periode wel, maar de grote, 'geschreven', profeten stammen niet uit deze tijd. Wel is de achtergrond er in terug te horen. De profeten keken terug naar deze periode als de periode waarin er sprake was van gehoorzaamheid aan God's Verbond.
 - de profeten dienden in twee verschillende landen/gebieden en focussen op wat daar gebeurt;

2. Assyrische periode

De mensen moesten gehoorzaam zijn. Zij waren dat niet, en kwamen daarom onder het oordeel door Assyrië (734-701)

Belangrijke gebeurtenissen

- Syrisch-Israëlische coalitie;
 - Conflict tussen Syrie, Israel en Juda (Jes. 7)
 - Noord en Zuid waren in rebellie tegen Assyrië
- val van Samaria;
 - hoofdstad Noord-Israël (10 stammen), II Kon. 17, vernietiging Samaria en ballingschap
- Invasie van Sanherib
 - invasie in Juda. Zij onderwierpen zich in eerste instantie aan Assyrië, maar kwamen later in opstand.
 - 701 v.Chr. II Kon 18-19, Hizkia. Volledige onderwerping en vernietiging werd voorkomen doordat Hizkia trouw bleef aan God en Zijn Verbond en daarom 'uitgered' werd.

De bediening van de profeten wordt hier door beïnvloed c.q. bepaald.

Van de 16 profeten waarvan wij boeken hebben waren de volgende profeten die een bediening hadden in deze tijd:

– **Jesaja**

Jes. 1:1, 740-701 v.Chr.; Juda, Jeruzalem; oproep tot vertrouwen in God tegen Assyrië. Ballingschap. Hoop en verwachting van herstel van het rijk.

– **Hosea**

Hos. 1:1, 750-722 v.Chr.; 10 Stammen. Assyrische oordeel aankondigen. Hoop en verwachting van herstel van het rijk.

– **Amos**

Amos 1:1, 760-750 v.Chr.; 10 stammen, waarschuwing voor oordeel en val van Samaria. Amos 5:27. Hoop en verwachting van herstel van het rijk.

– **Jona**

II Kon. 14:25, Jona. Oordeel over Nineve aangegeven. Genade, ook voor een vijand.

– **Micha**

735-701 v. Chr.; Juda, Jeruzalem. Oordeel over 10 stammen en Juda. Weerstand tegen valse profeten. Hoop en verwachting van herstel van het rijk.

– **Nahum**

Nah. 3:7-8, 663-612 v. Chr.; Juda. Verwoesting van Assyrië. Nah. 3:5.

3. Babylonische periode

Jesaja is een overgangperiode tussen Assyrië en Babylonië.

Jesaja 39:5-7 → Jesaja is tegen het verdrag van Hizkia met Babel.

- 1e Babylonische overheersing
 - leiders worden gedeporteerd;
- 2e Babylonische overheersing
 - Nog steeds verzet
 - Juda wordt grotendeels te gronde gericht, veel mensen gedeporteerd;
 - Zacharia hoort bij de weggevoerden.
- 3e Babylonische overheersing
 - Nog steeds verzet
 - de finale deportatie, vernietiging van het land, Jeruzalem en de tempel.
Het land was leeg en totaal verwoest.

Zeven profeten in deze periode:

– **Jeremia**

Juda, tijdens alle drie de perioden. Niet weggevoerd; 626-586 (Jer. 1:1-3) Oproep tot bekering. Waarschuwt voor verwoesting van Jeruzalem, blijft hoop zien en geven voor de toekomst.

– **Ezechiël**

Ez. 1:2, Babylon, 597-586. Voorspelde de verwoesting van Jeruzalem. Focus op de toekomst en herstel van Jeruzalem en de Tempel.

– **Daniël**

605-539 v.Chr. Ballingschap zou lang duren doordat Juda zich niet bekeerde, Dan. 9:13. Hij kondigt aan dat Israël niet eerder weer een zelfstandig volk zou zijn totdat vier grote rijken voorbij zouden zijn gegaan, incl. het Romeinse Rijk. Roept op tot bekering van het volk.

- **Obadja**
Datering onduidelijk, Juda. Aankondiging vernietiging Edom en profeteert in Obadja 15 dat Israël het land Edom zal bezitten. Edom was bondgenoot van Nebukadnezar bij de inval en verwoesting van Jeruzalem. Herodus was een Edomiet.
Edom werd overwonnen, gedwongen tot aanvaarding van de Wet van Israël en Edomieten assimileerden deels met Israël in de tijd van de Makkabeëen.¹
- **Joël**
Datering is niet heel zeker, w.s. 597-586, Joel 1:13, 2:1. Verwoesting Jeruzalem. Profeteerde terugkeer in Joel 3:20-21, en zelfs de verre toekomst.
- **Habakuk**
Datering is ongeveer rond 605 v.Chr. Hab. 1:6; Juda. Hab. 3:17 → Ik zal mij verheugen in de Heer, mijn redder.
- **Zefanja**
Zef. 1:1; 2:13 (640-609), Juda. Tijdgenoot Jeremia. Voorspelde de ondergang van Ninevé en de verwoesting van Assyrië door Babel. Zef. 3:20 - uitzicht op de toekomst.

De Babylonische ballingschap was de zwaarste (tegen)slag ooit voor Israël. Toch bleven de profeten wijzen op de hoop die er in de toekomst lag, het herstel van Israël als Natie.

4. Periode van herstel van het Rijk (539-400 v.Chr)

Belangrijkste gebeurtenissen:

- terugkeer uit de ballingschap (539-538), onder Kores;
- klein aantal keerde terug, niet echt gericht op herstel van het verbond;
- Haggai, Zacharia → spoorden de mensen aan tot herstel
- Ezra, Nehemia → het volk werd weer afvallig, binnen één generatie.
Vreemde vrouwen, religies mengen.

Drie belangrijke profeten in deze periode

- **Haggai**
Jeruzalem, teruggekeerde. Dienst in Jeruzalem, Hag. 1:1 (520 v.Chr.). Vier maanden dienst/profete. Oproep tot bekering Hag. 2:21; belofte van zegen als ze dat deden.
- **Zacharia**
Jeruzalem, samen met Haggai. 520 v.Chr. e.v. Herbouw van de Tempel, toekomstige herstel alleen door God's interventie in de (verre) toekomst. Zach. 14:20.
- **Maleachi**
Jeruzalem, 450-400 v.Chr. Tempeldienst corrupt. Groot oordeel tegen het volk. Mal. 3:5. Definitieve herstel in de toekomst, Mal. 4:2.

De profeten moesten zien hoe het volk ondanks de terugkeer afvallig werd en profeteerden desondanks over het herstel in de toekomst. Dit herstel (begon met) de komst van Christus Jezus (volgens dr. Pratt: "*herstel is de komst van Jezus*").

¹ Zie ook <http://amazingbibletimeline.com/blog/edomites-descendants-of-esau/>

Literaire analyse van de Profeten

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/6>

1. Soorten van profetische literatuur:

- Historische verslagen en vertellingen
Veel profetische boeken worden gedomineerd door historische zaken zoals Jona, Daniël, Jeremia en Ezechiël. Ook in Hosea, Amos en Jesaja is de historische vertelling belangrijk.
- Type vertellingen:
 - Biografisch
 - autobiografisch
- Voorbeelden:
 - Dan. 1-6 vanuit de 3e persoon; biografisch over Daniël.
 - Dan. 7-12 1e persoon, autobiografisch.

2. Inhoud van de vertellingen

- *Profetische 'roep'*
de roep van God aan de profeet tot zijn dienst. Jes. 6, Jer. 1, Ez. 2
Validatie profeet als geroepen of gezonden
- *Symbolische acties*
Gedrag of handelingen met symbolische waarde. Jeremia 13; 19; 32
Hosea is zeer veel symboliek in te vinden.
- *Visioen*
Verslagen van visioenen, een ontmoeting met God.
Amos 7:1-9, drie visioenen. Visioenen die Amos krijgt en zijn respons er op.
Ez. 1; Daniël's visioenen.

Historische achtergrond

Het kennen van de historische achtergrond is van groot belang, bijv. Jes. 7-8 vormt de historische achtergrond van Jes. 7:14.

Daarom zal de Heere Zelf u een teken geven: Zie, de maagd zal zwanger worden. Zij zal een Zoon baren en Hem de naam Immanuel geven

De context wordt hier vaak over het hoofd gezien en driect toegepast op de Here Jezus. Natuurlijk is die toepassing niet onjuist, maar zonder de achtergrond te kennen is het wel absurd om hier 'met gezag' over te spreken!

Vertrouwen op God (Achaz), maar Achaz vertrouwt God niet en zal daarom oordeel over zichzelf en zijn volk brengen.

3. Communicatie met God

Alle gebeden, vorm van gebeden, het hele spectrum er van, kan bij de profeten gevonden worden. De belangrijkste zijn:

- Klagen, zuchten
Zuchten of klagen, teleurstelling uiten. Jeremia, klaagliederen. De enige uitzondering is feitelijk Haggai.

Ze 'klaagden' vaak over twee zaken:

- Zonde van het volk
- Oordeel (over de zonde)

Habakuk 1:2-4 klaagt bijvoorbeeld over de zonde en het wangedrag van de mensen

- Habakuk 1:5-11 God antwoord en zal het oordeel sturen.
- Habakuk 1:12-21 Habakuk beklagt het volk en het oordeel
God verzekert hem dat Babylon hiervoor ook weer in oordeel zal komen.

- Lofprijzing
De Psalmen zijn een goed voorbeeld van dit type gebeden.

De profeten prijzen God om twee redenen:

- Oordeel (ook daarvoor kan God geprezen worden!)
- Zegeningen
Habakuk 3:1-21: Hij prijst de Here voor zijn oordeel én zijn zegen.
Dit zie je ook in Jes. 40:22

Christenen begrijpen vaak niet dat je God's oordeel ook in dankbaarheid moet aanvaarden en God daarvoor kan danken. Oordeel brengt de mens immers ook terug tot God en/of is een gerechtvaardigde straf!

- Jes 44:24-26: Jesaja's 'prijzen' van God.

4. Communicatie met mensen

De profeten hun belangrijkste opdracht was de mensen berichten van God overbrengen.

- Oordeels-aanzeggingen
Typische vorm of patronen van spraak of profetie.
 - Beschuldiging
 - Oordeel (vloek, straf)
Amos 4:1-3 → beschuldigd (de rijke vrouwen) van uitbuiting
Amos 4:2-3 → oordeel
- Wee U!
Beschuldiging, oordeel. Beginnen met "Wee!"
Jes. 5:8-10. "Wee U!" Een aankondiging van oordeel.
Een "Wee!" is "Waarschuwing".

- Rechtszaak
(Hebr. → rib); rechtszaak in de Hemelse gewesten
De profeten zien vaak de Hemelse gewesten als een rechtszaal.

Het patroon is dan, net als een 'normale' rechtszaak:

- Sommatie
- Getuigen horen
- God benoemt zijn goedheid tov het volk of 'de beklagde'
(zoals een aanklager de Wet zou citeren als 'het juiste' of 'goede')
- er is antwoord
- er is een beschuldiging
- er volgt een uitspraak, een Rechterlijk Oordeel

Micha 6:1-16 volgt dit patroon bijvoorbeeld.

- Zegenspreking
Er zijn twee 'zegeningen' te onderkennen:

- God oordeelt de vijanden van Israël (Nahum 3:1)
- directe zegeningen van God

Meestal in een vast patroon; v.b. Jeremia 35:18-19; 31:31-34.

- introductie ("Zo spreekt de Here")
- reden (gehoorzaamheid)
- de zegen (een belofte of zegen)

- Overige profetieën
Los van de 'vaste patronen' is er vaak sprake van 'gemengde' profetie. Zoals bijvoorbeeld:

- Jes. 57:14-21; Jes. 55:6-13;
- Jes. 5:8-11 (oproep tot oorlog)
- Micha. 2:6-11 (Profetische disputeren)
- Jes. 5:1-7 (gelijkenis, allegorie)

Ook deze soorten van profetie is altijd gerelateerd aan de "verbondopdracht" van de profeet; de *boodschapper* van God.

Het doel van voorspellingen

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/7>

De profeten deden vele profetieën of 'voorspellingen'.

Dit is niet primair om ons te informeren over de toekomst maar *om de toekomst vorm te geven*.

1. Goddelijke Soevereiniteit

Veel mensen neigen naar extremiteiten, in het bijzonder de soevereiniteit van God wordt hier aan geslachtofferd. Er is veel verwarring over de Bijbelse leer (doctrine) hierover.

- God's onveranderlijkheid
God is onveranderlijk - dit betekent *niet* dat Hij in alle opzichten 'onveranderlijk' is. Het betreft alleen de volgende eigenschappen van God
 - God's Karakter
blijft altijd hetzelfde (Hebr. 13:8)
 - Zijn verbondsbeloften
zijn beloften blijven altijd onwankelbaar, onveranderlijk (Heb. 13:16, 17)
 - Zijn 'Eeuwige Raad'.
Zijn Eeuwige raad of plan voor de toekomst is en blijft onveranderlijk (Jes. 46:9-11, Ef. 1:11)
- God's Voorzienigheid
Zijn 'actieve bemoeienis met de geschiedenis'.
Daarom is Hij een Levende God, die 'interactie' met Zijn Kinderen heeft;
 - God's plan wordt uitgevoerd;
 - Hij heeft interactie met de mens
 - gebeurtenissen door Zijn hand; vanuit menselijke standpunt 'ad random' (willekeurig).
 - de profeten laten zien en geloofden dat menselijk acties en handelen invloed uitoefenen hierin.

2. Voorspellingen en voorwaarden

Soms werkt God door 'menselijke keuze', die een significante invloed hebben op de profetische vervulling.

- Algemene patronen (Jer. 18:1-10)
 - Observatie
observatie: de pot vormgeven, het ontwerp veranderen
 - Uitleg
is God niet als die pottenbakker, Hij vormt het Huis van Israël.
Hij doet dit binnen de parameters van Zijn karakter en wil.
 - Werk van God (vervulling)
 - oordeel over Wie Hij wil!
 - echter, het oordeel kan worden herzien indien er sprake is van berouw en bekering;

- de mens heeft dus een keuze!
- God kan zijn zegen 'terugdraaien' als er sprake is van 'interventie' (negatieve zin) door de mens
- God kan zijn oordeel 'vezachten' of juist zwaarder maken, al naar gelang de reactie van de mens!

- Specifieke voorbeelden
 - Semaja
 - II Kron. 12:5 geen condities, God zal Juda verwerpen en ze in Ballingschap brengen.
 - II Kron. 12:5 Men verootmoedigd zich voor God.
 - II Kron. 12:7,8 God ziet hun verootmoediging en verzacht het oordeel!

 - Jona
 - Het oordeel over Ninevé. 40 dagen en er is vernietiging. Geen enkele 'ontsnapping' wordt geboden. Het volk toont echter bekering en berouw en roept tot God "Misschien dat God zich bedenkt".
 - God toont medelijden en besluit de stad niet om te keren.
 - Jona "klaagt" hierover tot God, "ik wist dat U genade zou tonen".

3. Zekerheid van de Voorspellingen

Hoe wist men of de profetie ook wáár was, dat de Profet namens God sprak?

Het was in lijn met Mozes' wet; aangezegde oordelen waren dus logisch.

De profeten geven ook aan of God een bepaald scenario (profetie) ook wel wilde doorvoeren in die zien hoe 'vastberaden' Hij daar in was.

Was er bijvoorbeeld een 'escape' voor ze, of was het een onvoorwaardelijk oordeel?

- Conditionele voorspellingen
 - Jes. 1:19-20
 - Bij voorwaardelijke profetie (aanzegging van oordeel of zegen) wist het volk dat het e.e.a. nog niet vast lag.

 - Dat wil zeggen, er was een kans dat God's oordeel niet zou worden uitgevoerd en/of dat de zegen niet (of wel) ontvangen zou kunnen worden. Er is dus een "ALS...DAN" constructie.

- Ongekwalificeerde voorspellingen
 - aankondiging van toekomstig gebeuren, zonder 'escape';
 - toch kon er verandering komen hierin door handelen van de mens, zie Jona.
 - Hag. 2:21-23; zondermeer Zerubbabel Koning maken. Dit gebeurde niet. Hoe kon dat? Het volk deed niet wat ze moesten doen en gehoorzaamde niet aan hun opdracht.

- Bevestigde voorspellingen
 - Sommige zaken stonden 'hoog op de agenda' van God, en werden bevestigd door:
 - Woorden
 - Amos 1:3 → Ik zal Mijn oordeel niet terugdraaien. Hoe dan ook, het zou gebeuren. Ténzij men zich *oprecht* bekeerde (Amos 5:4,6)

- Tekenen
Jes. 7 → een duidelijk signaal dat God vastbesloten was te doen wat de profeet aankondigde.
- Gezwoven voorspellingen
On-onkeerbare 'eed', gezwoven, door God.
 - Amos 4:2 "Gezwoven..".
 - Ez. 5:11 "Zo zeker als Ik leef.."

Hier spreekt God op een nivo gelijk aan een verbond. God is vastbestloten te doen wat Hij zegt.

Toch is er nog invloed vanuit de mens mogelijk in ...

- wanneer
- wie
- middelen
- welk nivo van vervulling?

Amos 6:8 → geen enkele ontsnapping meer. Maar wanneer, wie er precies door getroffen wordt of kan ontsnappen, hoe het wordt uitgevoerd en op welk nivo blijft 'open'.

Jes. 62:8 → een belofte die vast staat als een huis, maar wanneer zal het gebeuren
Wie, hoe? Dat is bijv. niet gespecificeerd.

4. Wat is het doel van de profetieën?

- Populaire, moderne, visie
Er zijn in de populaire opvattingen nogal wat misvattingen over de profetieën.
Eén dominante visie is 'prognose-stelling'. Veel Christenen denken dat de profeten de toekomst voorspelden. Dat is voor een deel waar, maar het is niet de hele waarheid.

Deut. 18:20-22 → de criteria voor een profeet. De intenties van profetie moeten we kennen en begrijpen.
De impliciete en expliciete 'condities' moeten we kennen.
Soms is bijv. de zegen geen gegarandeerde zegen die zal volgen maar een áangeboden zegen!
- Bijbelse perspectief!
Het spreken van de profeten over de toekomst, over God's handelen was (veelal) gericht op het motiveren van het Volk.
Niet (alleen) informeren maar ook 'in beweging brengen'.
Dat geeft reacties bij de luisteraars!
- Tweevoudige reactie van het volk

Het volk wist dat God niet zomaar een oordeel of zegen zou geven en vroegen zich vaak af: "Wie weet?" en handelden daar uit.

2 Sam. 12:14 → 2 Sam. 12:22

Aanzegging overlijden kind. David hoopte dat God's oordeel echter zou veranderen door zijn bekering en boetedoening. David's houding was een van een *hoopvol* "Wie weet".

Jona 3:4 → 3:9.

De Koning zegt "Wie weet! Misschien geeft God genade"

Joel 2:1-11 → 2:14.

"Wie weet, ..."

De OT'ische gelovigen hadden altijd geloof en vertrouwen dat hun gebed en bekering mogelijk tot een ander oordeel zou kunnen leiden.

- de profeten (God!) hoopten dat de mensen zich zouden bekeren. Er waren twee mogelijke reacties:

1. Rebelle, zonde → Oordeel

2. Bekering → Zegen

Tot slot!

OT'ische profetie is niet zomaar over de toekomst vertellen maar het volk prikkelen en activeren. Zodat zij het oordeel zouden 'ontlopen' danwel zegen zouden ontvangen. Hier kunnen we als Christenen van leren! Ook voor ons geldt dat wij God's 'oordeel' kunnen ontlopen en zegen ontvangen door Wedergeboorte en Geloof!

Eschatologie

<http://thirdmill.org/seminary/lesson.asp/vs/HGP/ln/8>

God heeft een plan met een doel; maar in Zijn voorzienigheid reageert Hij op wat de mens doet of niet. De openbaring is PROGRESSIEF.

1. Mozaïsche Eschatologie

Mozes gaf, ondanks dat hij aangaf dat er moeilijke tijden kwamen, altijd hoop voor de toekomst.

- Het verbond is "Cyclisch"
Mozes wist dat God zijn volk op de proef zou stellen.
In de boeken van Mozes zien we de 'circulaire' beweging van Oordeel → zegen
- Eschaton → een einde aan de beweging
Er was een einde aan, een 'eschaton', die beweging.

Mozes onderwees/profeteerde:

- verbanning;
- spijt en herstel;
- herstel uit verbanning

Deut. 4:25-28 → aankondiging verbanning ingeval ze afvallig werden.

Vers 29 → "Maar als je de Here zoekt..."

Deut. 4:30-31 → Herstel, genade.

Mozes noemt dit 'de laatste dagen' = normaliter 'de toekomst' (in Hebreeuws).
Maar hier wordt bedoeld 'als het hoogtepunt er van bereikt wordt', ook de andere profeten gebruiken die term op deze manier veelvuldig.

- Jes. 2:2;
- Micha 4:1
- Hosea 3:5

In het NT vinden we dit in:

- Hand. 2:17;
- Hebr. 1:2;
- Jak. 5:3

Hier komt de term 'eschatology' van, de 'leer van de laatste dingen'.

Mozes onderwijst hier dus dat 'in de laatste dagen', wanneer het volk's zonde tot een hoogtepunt (eigenlijk: dieptepunt) is gestegen, God ingrijpt.

2. Eschatologie van de vroege profeten

de 'beweging' van de geschiedenis in de tijd van de profeten tot aan Daniël. Leek erg op de visie van Mozes.

- Overeenkomsten met Mozes
 - cirkel van Mozes
 - zelfde lijn als Mozes. Altijd hoop op herstel.
 - Jes 10:20, Jer. 31:33
 - Jes. 44:21-22 → herstel (na berouw)

 - Toevoegingen aan Mozaïsche eschatologie
Tussen Mozes en de vroege profeten veranderde er iets drastisch bij het volk Israël: het Davidische verbond!
- Dit betekent voortgaande openbaring met betrekking tot:
- Koningschap
 - David's rijk was centraal komen te staan; Jes. 39:5-7. Dus moest het oordeel ook daarover uitgesproken worden.
 - Tevens wordt herstel van het Koningschap voorzegd: Jer. 23:5-6
 - de belofte van herstel van het Huis van David werd mede een kern van de boodschap.

 - Tempel
 - het volk geloofde ten onrechte dat de Tempel niet zou worden verwoest. Jer. 27:4.
 - alle ware profeten voorzegden de verwoesting van de tempel maar ook glorieus herstel. Ez. 40-48.
 - Ezechiël kreeg specifieke visioenen hierover Ez. 43:10-11 (ontwerp)

 - Heidenen
 - Verbanning Israël was triomf heidenen maar niet voor altijd!
 - heidenen die zich misdroegen zouden hiervoor geoordeeld worden.
 - De Dag des Heren (Hebr. yôm-yahweh): God was de eigenaar van die dag waarin Hij almachtig oordeelde over alle volken.
 - Dag des Heren tov Israël: Joel 1:15; 2:1; 2:11;
 - Dag des Heren tov de volken: Joel 2:31-32; 3:14 → de bevrijding van Israël.
 - Niet alle heidenen worden vernietigd maar er komen veel tot geloof Jes. 2:2-3. De zegen op Israël wordt ook een zegen voor alle volken, over de hele wereld.

3. Eschatologie bij latere profeten

- De verwachting van Jeremia
 - Jeremia's visie op het herstel bevatte iets wat niet eerder bekend was, Jer. 25:11-12, 29:10: 70 jaar. Zeer specifieke profetie!
II Kron. 36:21-22 → vervulling er van. Zach. 1:12, 7:5 → bevestiging profetie.

- Daniel's inzicht
 - Daniël's 70 jaarweken waren een inzicht die Daniël kreeg/ontving toen het jaar 539 v.Chr. aanbrak.
 - Dan. 9:1-3 → hij lette op wat de profeten schreven;
 - hij gaat vasten enz. hij is niet blij, maar is 'in zak en as'.
 - Dan. 9:4-19 → Daniël ziet dat de jaren voorbij zijn maar het volk niet tot berouw is gekomen!
 - Daniël begreep dat wat Mozes onderwees; berouw was noodzakelijk maar dat was er niet! Hij wist dat daarom de profetie eigenlijk niet uit zou kunnen komen.
 - Dan. 9:17-18 → Daniël vraagt God om de profetie in vervulling te doen gaan. NIET omdat het volk tot berouw was gekomen maar zodat God zichzelf kon verheerlijken!
 - Dan. 9:20-27 → 70 'zevens' zijn bepaald. De verbanning was 490 jaar geworden Lev. 26:18. Het herstel was uitgesteld totdat Christus kwam en het herstel volledig werd.

Het volk keerde wel terug en Jeruzalem en de Tempel herbouwd. Maar het werd niet hersteld mbt de voorgeschreven Tempel van Ezechiël, koningschap en zelfbestuur. Daarvoor moest er 70x7 jaar gewacht worden. Dit komt bovenop de eerste 70 jaar.

- Uitzicht op het einde
 - Initiële hoop (Zerubbabel)
 - ze hoopten op eerder herstel dat God de 7x70 niet zou uitvoeren door berouw en bekering en volgen van de wet.
 - Eind-uitzicht
 - binnen één generatie kwam er weer afval. De hoop op vroeger aflopen van de 490 jaar werd daarmee weggeslagen.
 - Mal. 3:1; 4:1 → spreekt over een veel verdere toekomst dan waar ze op hoopten. Voorspelt de komst van de Messias.

Voor volledig herstel zouden ze moeten wachten, zoals door Daniël geprofeteerd was.

4. Nieuw Testamentische Eschatologie

Hoe kijkt het NT tegen de 'laatste dagen' aan? Hoe gaat de profetie verder ontwikkelen?

Als we naar OT kijken moeten we dat doen door de ogen van de NT'ische schrijvers.

- Terminologie
 - Evangelie
 - Evangelie, goede nieuws. Het Goede Nieuws van Christus Jezus en door de Apostelen verder verkondigd.

Evangelion komt van het hebreeuwse, OT'isch, "basar" wat "goede tijding" betekent. Dwz het herstel en einde van ballingschap, Jes. 52:5-7 (goede tijding: "God regeert"). Jezus was dit goede nieuws, basar, het herstel uit de verbanning - Lukas 4:18-19 (citaat Jesaja)

- Koninkrijk
Christus was het herstel van het Koninkrijk. Jes. 52:7 → Leringen van Jezus over het Koninkrijk
- Laatste dagen
De OT'ische schrijvers gebruikten deze om aan te geven dat een bepaald punt in de tijd bereikt was. De NT'ische schrijvers doen dat ook!
Hand. 2:16-17 → Citaat Joel, de "eschaton"!

De NT'ische schrijvers zagen de komst van Christus als de vervulling van de eschaton, het herstel van Israël. Het laatste deel van de geschiedenis van de mensheid zou komen door Christus' komst.

- Structuur
 - Johannes de Doper
 - herstel van het Koninkrijk. Alles in één keer, verwachtte volledig herstel van Israël.
 - Predikt: Koninkrijk is 'aanstaande';
 - Luk. 3:16,17 → komst van de Messias, als OT'ische profeet
 - Jezus
 - openbaarde dat het herstel niet zou komen zoals ze verwachtten;
 - Mt. 13:31-35; vergelijking met een mosterdzaag en rijsmiddel. Het zou langzaam groeien;
 - Niet alles zou in één klap komen zoals men dacht.
 - Eschaton in delen.
 - komst van Christus, Koninkrijk gekomen.
 - voortzetting van het Koninkrijk (deze tijd)
 - het 'consumeren' van het Koninkrijk (2e komst van Christus).

De leer van de Here Jezus is wat de Apostelen verkondigden. Een komst van Christus in 'stadia'.

- Thema's (NT Eschatologie).
 - Verbanning
 - OT'ische visie: verbanning = God's oordeel
 - NT'ische visie:
 - woorden van oordeel van de Here,
 - voortzetting "verbanning" voor Israël (Genade tijd)
 - discipline in de gemeente,
 - oordeel over hen die niet geloven bij de 2e komst van de Here.

- Herstellen
 - in de laatste dagen zou Israël gezegend worden..
 - NT'ische visie
 - in de bediening van Christus herstel van de troon van David
 - Christus is de (herbouwde) tempel
 - Christus versloeg de satan (het oordeel over de volken)
 - Christus gaf de HG als erfenis
 - Vele wonderen en tekenen als bewijs in de natuurlijke omstandigheden. Denk bijv. aan de wind die ging liggen bij de storm op het meer → heersen over de natuur!

Verder is dr. Pratt van mening:

- Koninkrijk gevestigd op aarde door Christus' gemeente/kerk;
 - Lichaam van Christus is de 'eindtijd tempel' van God;
 - Kerk overwint het slechte
 - HG als zegel
 - Fysieke genezingen die door sommige worden ervaren
Zij zien hierin de voortzetting van het Koninkrijk "op aarde"
- Als laatste - profetie van herstel.
 - bij Zijn komst zal hij heersen over de wereld
 - nieuwe tempel → de nieuwe schepping is één grote tempel van God;
 - triomf over al het slechte en satan en paradijslijke omstandigheden

Samengevat

- de openbaring is *progressief*. God laat stukje bij beetje zijn plan zien, kennen, door de profeten met als slot de komst van Christus;
- als we OT'ische profetie lezen over het herstel (eschaton) moeten we dit *doen vanuit de NT'ische blik en visie*. Zodat we vanuit de ogen van de NT'ische (Joodse) schrijvers en de ogen van de Heer Jezus de Schrift zullen 'verstaan'.

